

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор ЧДУ ім. Петра Могили

Л.П. КЛИМЕНКО

2015 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для вступу на другий рік навчання на напрям підготовки
6.030204 «МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ»**

на 2015-2016 навчальний рік

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма розроблена для вступних фахових випробувань на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» за напрямом підготовки 6.030204 «Міжнародна інформація».

Пропоновану програму вступного випробування з історії України складено з врахуванням вимог і змісту навчання історії в школі та вищих навчальних закладах I і II рівнів акредитації (технікумі, училищі, коледжі), закладених у Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти для 10-11 класів та чинних робочих програмах вище указаних навчальних закладів. Хронологічно програма охоплює зміст курсу новітньої історії України від початку XX ст. до сьогодення.

Тестові завдання складено відповідно до Програм для загальноосвітніх та вищих навчальних закладів I і II рівнів акредитації. Тестові завдання охоплюють теоретичний матеріал з історії України за період від початку XX ст. до сьогодення.

Передбачено наявність різного типу завдань (на знання хронології та понять, визнання персоналій, співвідношення подій історії України та всесвітньої історії, територіальної визначеності та ін.). З огляду на забезпечення об'єктивності проведення та оцінювання тестових випробувань завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю не використовуються, що за умов комп'ютерної обробки даних виключає заангажованість особистісного фактору.

Позитивним фактором є оперативність обробки інформації та її доведення до абітурієнтів, що водночас не виключає апеляції.

I. ТЕМАТИЧНИЙ ВИКЛАД ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Українські землі у складі Російської імперії на початку XX ст.

Факти:

Утворення монополістичних об'єднань в Україні. Становлення й консолідація української нації. Створення політичних партій Наддніпрянщини. Самостійницька й автономістська течії в національному русі. Події революції 1905–1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах. Посилення національного гніту в Наддніпрянській Україні в 1907–1914 рр. Земельна реформа П. Столипіна та її вплив на Україну.

Дати:

1900 р. – утворення РУП, першої політичної партії Наддніпрянської України.

Персоналії:

М. Терещенко, Є. Чикаленко.

Поняття та терміни:

«Монополія»

2. Західноукраїнські землі на початку XX ст.

Факти:

Становище промисловості та сільського господарства. Активізація національного руху. Вплив Української греко-католицької церкви на піднесення національної свідомості населення західноукраїнських земель. Боротьба політичних партій західноукраїнських земель за реформу виборчої системи.

Персоналії:

А. Шептицький, І. Боберський, К. Трильовський.

3. Україна в Першій світовій війні.

Факти:

Позиції українських політичних сил Наддніпрянської України та західноукраїнських земель щодо війни. Перебіг воєнних дій на території України. Бойовий шлях легіону Українських січових стрільців.

Дати:

серпень 1914 р. – утворення Головної української ради, формування легіону Українських січових стрільців, створення Союзу визволення України;

1914 р. – Галицька битва. Взяття Львова;

1916 р. – Брусиловський прорив.

Персоналії:

О. Брусилов.

Поняття та терміни:

«Світова війна», «Союз визволення України», «Головна українська рада», «Галицько-Буковинське генерал-губернаторство».

4. Українська революція.

Факти:

Революційні події в Україні в 1917 – на початку 1918 р. Еволюція поглядів політичних сил України в питанні самовизначення українців (Універсали Центральної Ради). Політика Української Центральної Ради (УЦР) щодо Тимчасового уряду та радянської Росії. Проголошення Української Народної Республіки. Війна радянської Росії з УНР. Проголошення незалежності УНР.

Дати:

березень 1917 р. – утворення Української Центральної Ради;

квітень 1917 р. – Всеукраїнський Національний конгрес;

червень 1917 р. – ухвалення I Універсалу УЦР;

липень 1917 р. – ухвалення II Універсалу УЦР;

листопад 1917 р. – ухвалення III Універсалу УЦР;

січень 1918 р. – ухвалення IV Універсалу УЦР.

Персоналії:

М. Грушевський, С. Єфремов.

Поняття та терміни:

«Автономізація», «самостійники», «Універсали УЦР», «Генеральний секретаріат», «Народний секретаріат», «українізація армії».

5. Український державотворчий процес (1918–1920 рр.).

Факти:

Брестський мир між УНР та державами Четверного союзу, Військова конвенція УНР з Німеччиною та Австро-Угорщиною. Ухвалення Конституції УНР. Гетьманський переворот й утворення Української Держави. Утворення ЗУНР. Прихід до влади Директорії. Акт злуки УНР та ЗУНР. Окупація військами Антанти Півдня України. Денікінський режим в Україні. «Київська катастрофа». Більшовицький режим в Україні. Ухвалення Конституції УСРР 1919 р. «Чортківська офензива». Перший «Зимовий похід» Армії УНР. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Другий «Зимовий похід» Армії УНР.

Дати:

січень (лютий) 1918 р. – Брестський мир між УНР та державами Четверного союзу;

29 квітня 1918 р. – державний переворот і прихід до влади П. Скоропадського;

14 листопада 1918 р. – утворення Директорії;

листопад 1918 р. – проголошення ЗУНР;

22 січня 1919 р. – Акт злуки;

квітень 1920 р. – Варшавська угода;

березень 1921 р. – Ризький мир.

Персоналії:

В. Винниченко, Н. Махно, С. Петлюра, Є. Петрушевич, Х. Раковський, П. Скоропадський, Ю. Коцюбинський.

Поняття та терміни:

«Директорія», «Українська Галицька армія», УСРР, «воєнний комунізм».

6. Українська СРР в умовах нової економічної політики (1921–1928 рр.).

Факти:

Входження УСРР до складу СРСР. НЕП в УСРР. Відбудова народного господарства. Політика «коренізації» в УСРР (українізація). Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Українське національне відродження 1920-х рр.

Дати:

1922 р. – входження УСРР до складу СРСР;

1921 – 1923 рр. – голод в Україні;

1923 р. – початок політики «українізації»;

1925 р. – завершення відбудови промисловості, курс на індустріалізацію.

Персоналії:

Л. Каганович, О. Шумський, М. Скрипник, М. Хвильовий, Л. Курбас, М. Бойчук, О. Довженко.

Поняття та терміни:

«Індустріалізація», «українізація», «автокефальна церква».

7. України в 1929–1938 рр.

Факти:

Радянська модернізація в Україні. Суспільно-політичне, соціально-економічне, культурне та релігійне життя. Масові репресії. Ідеологізація суспільного життя, культ особи. Згорання українізації.

Дати:

1928 р. – Шахтинська справа;

1929 р. – справа «СВУ»;

1929 р. – рік «великого перелому», початок суцільної колективізації;

1932–1933 рр. – Голодомор в Україні;

1934 р. – перенесення столиці України з Харкова до Києва.

Персоналії:

О. Стаханов, П. Постишев, С. Косіор, Й. Сталін, Г. Петровський.

Поняття та терміни:

«Форсована індустріалізація», «стаханівський рух», «колективізація», «розкуркулення», «Закон про п'ять колосків», «голодомор».

8. Західноукраїнські землі (1921–1939 рр.).

Факти:

Українські землі у складі Польщі, Румунії, Чехо-Словаччини. Економіка українських земель. Різні течії в суспільно-політичному русі, радикалізація політичного життя в 1930-х рр.

Дати:

1929 р. – утворення ОУН;

1930 р. – проведення польською владою політики «пацифікації»;

15 березня 1939 р. – проголошення незалежності Карпатської України.

Персоналії:

Є. Коновалець, А. Мельник, В. Липинський, А. Волошин.

Поняття та терміни:

«Осадництво», «пацифікація», «русифіліство», «русинство».

9. Україна під час Другої світової та Великої Вітчизняної воєн (1939–1945 рр.).

Факти:

Початок Другої світової війни. Приєднання Західної України, Південної та Північної Бессарабії та Північної Буковини до складу УРСР. Початок Великої Вітчизняної війни. Встановлення нацистського окупаційного режиму. Розгортання радянського партизанського руху. Діяльність ОУН. Утворення УПА. Визволення України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Перемога у Великій Вітчизняній війні.

Дати:

23 серпня 1939 р. – радянсько-німецький пакт про ненапад (пакт Молотова-Ріббентропа);

1 вересня 1939 р. – початок Другої світової війни;

17 вересня 1939 р. – вступ Червоної армії на територію Західної України;

листопад 1939 р. – Східну Галичину і Волинь включено до складу УРСР;

2 серпня 1940 р. – Південну та Північну Бессарабію та Північну Буковину включено до складу УРСР;

22 червня 1941 р. – початок Великої Вітчизняної війни;

30 червня 1941 р. – проголошення Акта відновлення Української Держави;

грудень 1942 р. – початок звільнення України;

6 листопада 1943 р. – визволення Києва;

січень – лютий 1944 р. – Корсунь-Шевченківська наступальна операція;

вересень – жовтень 1944 р. – Карпатсько-Ужгородська наступальна операція;

28 жовтня 1944 р. – визволення всієї території України;

9 травня 1945 р. – завершення Великої Вітчизняної війни, День Перемоги.

Персоналії:

С. Тимошенко, М. Кирпонос, С. Ковпак, О. Федоров, О. Сабуров, О. Теліга, Р. Малиновський, І. Черняхівський.

Поняття та терміни:

«План «Ост», «новий порядок», «Голокост», «колабораціонізм», «рух Опору», «депортація», «радянізація», «Нюрнберзький процес».

10. Повоєнна відбудова та розвиток України в 1946 – на початку 1950-х рр.

Факти:

Зовнішньополітична діяльність УРСР. Адміністративно-територіальні зміни. Відбудова промисловості. Голод в Україні 1946–1947 рр. Радянізація

західних областей України. Боротьба ОУН та УПА. Політико-ідеологічне і культурне життя України.

Дати:

квітень 1945 р. – Україна стає співзасновницею ООН;
березень 1946 р. – «саморозпуск» УГКЦ;
1946–1947 рр. – голод в Україні;
квітень-липень 1947 р. – операція «Вісла».

Персоналії:

Д. Мануїльський, М. Хрущов, О. Гончар, Й. Сліпий.

Поняття та терміни:

«Операція «Вісла», «ждановщина», «лисенківщина».

11. Україна в умовах політичної та економічної лібералізації суспільства (1953–1964 рр.).

Факти:

Лібералізація суспільно-політичного життя УРСР в середині 1950–60-х рр.: припинення масових репресій, реабілітація. Зміни адміністративно-територіального устрою УРСР. Зміни в промисловості та сільському господарстві, соціальній сфері. Реформування управління економікою. Виникнення руху «шістдесятників», дисидентського руху наприкінці 1950 – початку 1960-х рр.

Дати:

лютий 1954 р. – входження Кримської області до складу УРСР;
1956 р. – XX з'їзд КПРС.

Персоналії:

М. Підгорний, Б. Патон, В. Глушков, О. Антонов, В. Симоненко.

Поняття та терміни:

«Лібералізація», «політична реабілітація», «відлига», «раднаргоспи», «шістдесятники», «дисидентство».

12. Україна в період загострення кризи радянської системи (1965–1985 рр.).

Факти:

Політико-ідеологічна криза радянського ладу в Україні (середина 1960 – початок 1980-х рр.). Кадрові зміни в політичному керівництві УРСР. Конституція УРСР 1978 р. Спроби економічних реформ у другій половині 1960-х рр. Розвиток атомної енергетики. Тенденції розвитку соціальної сфери. Культура і духовне життя. Опозиційний рух.

Дати:

1959 р. – утворення Української робітничо-селянської спілки;
1965 р. – реформи в сільському господарстві та промисловості («косигінська реформа»);
1972 р. – зміна політичного керівництва УРСР;
1976 р. – утворення Української Гельсінської групи.

Персоналії:

В. Марченко, С. Параджанов, М. Руденко, Л. Костенко, П. Загребельний, В. Стус, В. Чорновіл, П. Шелест, В. Щербицький, М. Амосов.

Поняття та терміни:

«Застій», «номенклатура», «дефіцит», «самвидав», «правозахисник».

13. Розпад Радянського Союзу та відродження незалежності України.

Факти:

Початок «перебудови». Загострення соціально-економічної кризи. Фінансове становище та рівень життя населення. Чорнобильська катастрофа. Зростання соціальної та національної активності українського суспільства наприкінці 1980-х рр. Загальноукраїнський страйк шахтарів. Політичні реформи. Формування багатопартійності, створення Народного руху України за перебудову, перші альтернативні вибори до Верховної Ради. Ухвалення Декларації про державний суверенітет. Акт проголошення незалежності України. Проведення референдуму та виборів Президента України.

Дати:

квітень 1985 р. – початок «перебудови»;
26 квітня 1986 р. – вибух на Чорнобильській АЕС;
вересень 1989 р. – створення Народного руху України за перебудову;
березень 1990 р. – перші альтернативні вибори до Верховної Ради УРСР;
16 липня 1990 р. – ухвалення Верховною Радою Декларації про державний суверенітет України;
24 серпня 1991 р. – ухвалення Верховною Радою Акта проголошення незалежності України;
1 грудня 1991 р. – всеукраїнський референдум і вибори Президента України.

Персоналії:

М. Горбачов, Л. Кравчук.

Поняття та терміни:

«Перебудова», «гласність», «плюралізм», «багатопартійність», «суверенітет», «інфляція», «ринкові відносини».

14. Україна в умовах незалежності.

Факти:

Початок державотворчих процесів. Заснування Збройних Сил. Дострокові вибори до Верховної Ради та вибори Президента України. Прийняття державної символіки, формування інституту громадянства. Ухвалення Конституції 1996 р. Приватизація засобів виробництва. Лібералізація цін. Грошова реформа. Диференціація суспільства. Інтегрування України в європейське та світове співтовариство. Соціально-економічне та культурне життя.

Дати:

6 грудня 1991 р. – заснування Збройних Сил України;
липень 1994 р. – обрання Л. Кучми Президентом України;
1995 р. – Україна стає членом Ради Європи;
28 червня 1996 р. – ухвалення Конституції України;
грудень 2004 р. – обрання Президентом України В. Ющенка;
січень 2010 р. – обрання Президентом України В. Януковича;
травень 2014 р. – обрання Президентом України П. Порошенка.

Персоналії:

Л. Кучма, В. Ющенко, В. Янукович, П. Порошенко.

II. ВИМОГИ ДО ЗДІБНОСТЕЙ І ПІДГОТОВЛЕНOSTІ АБІТУРІЄНТІВ

Учасники вступного випробування повинні:

- називати історичні дати, хронологічні межі, періоди найважливіших подій і процесів, поняття, місця подій, обставини, учасників, результати подій, пам'ятки культури;
- визначати хронологічні межі соціально-економічних і політичних подій, їх послідовність та синхронність, встановлювати відповідність між явищами, процесами, подіями та періодами, епохами;
- описувати хід, зовнішні ознаки подій, пам'ятки культури різних епох;
- характеризувати (визначати істотні характерні риси, складові, етапи, віхи) подій, явищ і процесів минулого, діяльність видатних історичних постатей;
- встановлювати відповідність між одиночними фактами і типовими загальними явищами, групувати (класифікувати) факти за вказаною ознакою;
- розпізнавати найвидатніші культурні пам'ятки, описувати їх, визначати архітектурно-стильові та мистецько-стильові відмінності пам'яток різних періодів історії України, розкривати їхнє значення в українській культурній спадщині;
- визначати найважливіші зміни, що відбувалися в житті людства, значення найважливіших подій в історії України;
- встановлювати причини та наслідки подій і явищ, оцінювати їх значення;
- давати визначення історичних понять й термінів, пояснювати їх і доречно вживати;
- працювати з історичними документами різного змісту, а саме: встановлювати відповідність між змістом фрагмента документа та певною епохою, аналізувати зміст фрагмента історичного документа та пояснювати основні ідеї, які він висвітлює.

ІІІ. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ ТА СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

- Вступний іспит проводиться в письмовій формі.
- Кожна особа, що виконує роботу повинна мати індивідуальний комплект із завданням.
- Складені тестові завдання являють собою систему завдань, які охоплюють історію України.
- Тестові завдання містять 25 питань однакових за рівнем складності.
- Кожне питання оцінюється до 4 балів.
- Загальна кількість балів за тестові завдання 100.

ІV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

При перевірці тестових питань абітурієнт максимально може отримати 100 балів.

Шкала оцінювання знань абітурієнтів є такою:

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінки за національною шкалою
		екзамен
90-100	A	відмінно

82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	задовільно
60-66	E	
35-59	FX	незадовільно
1-34	F	

Бали	Критерії оцінювання
90 – 100 «Відмінно»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Студент показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.
75 – 89 «Добре»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Студент виявляє знання і розуміння основних положень з навчальних дисциплін, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Студент питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, може мати місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення студента до фактів.
60 – 74 «Задовільно»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу.
1 – 59 «Незадовільно»	Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Студент виявив

неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях припущені суттєві помилки.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Турченко Ф. Г. Історія України : Підручник для 9-го класу / Ф. Г. Турченко, В. М. Мороко. – К. : Генеза, 2009.
2. Реєнт О. П. Історія України : Підручник для 9-го класу / О. П. Реєнт, О. В. Малій. – К. : Генеза, 2009.
3. Струкевич О. К. Історія України : Підручник для 9-го класу / О. К. Струкевич. – К. : Грамота, 2009.
4. Кульчицький С. В. Історія України (рівень стандарту, академічний) : Підручник для 10-го класу / С. В. Кульчицький, Ю. Г. Лебедева. – К. : Генеза, 2010.
5. Пометун О. І. Історія України (рівень стандарту, академічний) : Підручник для 10-го класу / О. І. Пометун, Н. М. Гупан. – К. : ВД «Освіта», 2012.
6. Струкевич О. К. Історія України (рівень стандарту, академічний) : Підручник для 10-го класу / О. К. Струкевич, С. І. Дровозюк, Л. В. Котенко. – К. : Грамота, 2012.
7. Реєнт О. П. Історія України (рівень стандарту, академічний) : Підручник для 10-го класу / О. П. Реєнт, О. В. Малій. – К. : Генеза, 2010.
8. Турченко Ф. Г. Історія України (профільний рівень) : Підручник для 10-го класу / Ф. Г. Турченко. – К. : Генеза, 2010.
9. Струкевич О. К. Історія України (рівень стандарту, академічний) : Підручник для 11-го класу / О. К. Струкевич, І. М. Романюк, С. І. Дровозюк. – К. : Грамота, 2011.
10. Пометун О. І. Історія України (рівень стандарту, академічний) : Підручник для 11-го класу / О. І. Пометун, Н. М. Гупан. – К. : ВД «Освіта», 2011.
11. Баран В.Д. Давні слов'яни. Серія "Україна крізь віки". – Т.3. – К., 1998. – 335 с.
12. Бойко О.Д. Історія України: Навч. посіб.. — 3.вид., випр., доп. - К. : Академвидав, 2005. – 688 с.
13. Бойко О.Д. Історія України: Тести. Запитання. Завдання. - К. : Академія, 1998. – 255 с.
14. Борисенко В.Й. Курс української історії: З найдавніших часів до ХХ століття: Навч. посібник для студ. вузів. - 2.вид. - К. : Либідь, 1998. – 615 с.
15. Борошенко О. А. Історія України: тестові завдання: тести – К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2008. – 128 с.
16. Винокур І.С., Трубочанінов С.В Давня і середньовічна історія України: Навч. Посібник / Міжнародний фонд "Відродження". - К. : Глобус, 1996. - 224 с.
17. Гайдуков Л.Ф., Крушинський В.Ю. Історія України: Посібник для старшокласників та абітурієнтів. - К. : Либідь, 1999. - 272с.
18. Гончарук П.С. Історія України: з давніх часів до початку ХХ століття:

курс лекцій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Київський славістичний ун-т. - К. : Видавництво КСУ, 2004. – 524 с.

19. Григор'єв Н. Історія України в народних думках та піснях. – К.: Веселка, 1993. – 271 с.

20. Грицак Я.Й. Нарис історії України: Формування модерної української нації XIX-XX століття: Навч. посібник для учнів гуманітарних гімназій, ліцеїв, студ. іст. фак. вищ. навч. закладів, вчителів - К. : Генеза, 1996. – 360 с.

21. Грушевський М. Історія України-Руси: В 2-х т. – К., 1991. – Т.1. – 648 с.; Т.2. – 633 с.

22. Грушевський М. Історія України-Руси: В 10-ти т. – Нью-Йорк: Книгоспілка, 1954.

23. Грушевський М. Історія української літератури. – В 6-ти т. – 9 кн. – Т.2, 3. – К.: Либідь, 1993. – 264 с.

24. Грушевський М. Нарис історії Київської землі. – К., 1991. – 560 с.

25. Дорошенко Д.І. Нарис історії України. – Львів, 1991. – 576 с.

26. Ефименко А.Я. История украинского народа. – К., 1990. – 509 с.

27. Історія України: Документи. Матеріали: посібник / В.Ю.Король. – К., 2002. – 448 с.

28. Крип'якевич І.П. Історія України. – Львів, 1990. – 519 с.

29. Литвин В.М., Слюсаренко А.Г., Колесник В.Ф., Гладких М.І., Гусев В.І. Історія України: Навч.-метод. посіб. для семінар. занять / Володимир Михайлович Литвин (ред.). - К. : Знання, 2006. – 608 с.

30. Історія України: Курс лекцій: У 2 кн. Кн. 1 - Від найдавніших часів до кінця XIX століття / Мельник Л.Г., Гуржій О.І., Демченко М.В. та ін. - К. з Либідь, 1991. - 27 с.

31. Історія України: Курс лекцій: У 2 кн. Кн. 2: Навч. Посібник / Мельник Л.Г., Верстюк В.Ф., Демченко М.В. та ін. - К.: Либідь, 1992. - 385 с.

32. Історія України в особах. Ч.2 : навчальний посібник / В.П.Шкварець, М.О.Багмет, О.В.Білюк. - Миколаїв : МДПІ, 1993. - 439 с.

33. Кормич Л. Історія України: Підручник / Людмила Кормич Володимир Багацький М-во освіти і науки України. - 2-ге вид. доп. і перероб.. - К.: Алерта 2006. - 412 с.

34. Король В.Ю. Історія України: Навч. посіб.. — К. : ВЦ "Академія", 2005. – 496 с.

35. Полонська-Василенко Н.Д. Історія України. - 3. вид. - К. : Либідь, 1995.

36. Т.1: До середини XVII століття. - К. : Либідь, 1995 – 588 с.

37. Т.2: Від середини XVII століття до 1923 року. - К. : Либідь, 1995 – 606 с.

38. Скрипник М.О., Домбровська Л.Ф., Красовський В.М., Домбровський О.І., Жечев С.С. Історія України: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Одеський держ. економічний ун-т / М.О.Скрипник (ред.). - К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 367 с.

39. Субтельний О. Україна: історія. - К. : Либідь, 1992. - 512 с.

40. Табачник Д.В. Історія української дипломатії в особах: Навч. посіб. -

К. : Либідь, 2004. – 640 с.

41. Терещенко Ю.І. Україна і європейський світ: Нарис історії від утворення Старокиївської держави до кінця XVI ст.: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / Міжнародний фонд "Відродження" - К.: Перун, 1996. – 496 с.

42. Уривалкін О.М. Історія України (середина XIII- середина XVIIст.): Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.. - К. : Кондор, 2005. – 283 с.

43. Хрестоматія з історії України / упоряд. та автор коментарів О.М.Уривалкін. – К. : КНТ, 2007. – 518 с.

44. Шевчук В.П., Тараненко М.Г. Історія української державності. - К., 1999. – 477 с.

45. Юрій М.Ф. Історія України : навч. посібник - К. : Кондор, 2008. - . - 250 с.

46. Яворницький Д. Історія запорозьких козаків. В 3-х тт.. – К.: Наукова думка, 1990-1993.

47. Яковенко Н.М. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII століття: Навч. посібник для учнів гуманітарних гімназій, ліцеїв, студ. іст. ф-тів вищих учбових закладів, вчителів - К. : Генеза, 1997. – 312 с.

Програму розглянуто на засіданні
кафедри міжнародних відносин та
зовнішньої політики
протокол № 5 від "20" січня 2015 р.

Декан факультету політичних наук

О.В.Шевчук

Програму схвалено на засіданні
приймальної комісії університету
протокол № 2 від "30" березня 2015 р.

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Л.В. Шерстюк